

***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

HRVATSKI JEZIK

osnovna razina

TEKSTOVI

UPUTE

U ovoj knjižici nalaze se tekstovi uz koje su vezani 'grozdovi' zadataka u II. dijelu ispita. U uputi prije 'grozdova' zadataka naznačeno je koji tekst trebate pročitati prije nego što počnete rješavati zadatke.

Uz prvi tekst vezani su zadatci od 1. do 15.

Uz drugi tekst vezani su zadatci od 16. do 27.

Uz treći tekst vezani su zadatci od 28. do 41.

Uz četvrti tekst vezani su zadatci od 42. do 56.

Uz peti tekst vezani su zadatci od 57. do 67.

Možete pisati po stranicama ispitne knjižice, ali ne zaboravite prepisati odgovore na list za odgovore.

Na listu za odgovore kvadratić točnoga odgovora obilježavate upisivanjem znaka X.

Na listu za odgovore pišite isključivo crnom ili plavom kemijskom olovkom.

Pišite jasno i čitljivo. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Želimo Vam puno uspjeha!

I. tekst

Vraćanje

Katkad u vrevi ljudi posve stranih
Neko te lice sjeti mrtva druga.
Nestanak njegov ponovo ti rani
Zbunjeno srce, i svlada te tuga.

U žamorenju začuješ mu glas.
I ti ga vidiš. Izašav iz mraka
u tebi živi. Ali samo čas:
Desetak, dvadesetak koraka.

Prošlost se javi slatko kao flauta
U zimskoj noći. Ti mu gledaš kretnje,
Smijeh, govor čuješ davne neke šetnje.

No kad te naglo truba nekog auta
Trgne, odjednom nestane mu lika:
Oko tebe su lica prolaznika.

Dobriša Cesarić

II. tekst

Bašćanska ploča

Ja, u ime oca i Sina i Svetoga Duha. Ja opat Držiha pisah ovo o ledini koju dade Zvonimir, kralj hrvatski u dane svoje svetoj Luciji. Svjedoče mi župan Desimir u Krbavi, Mratin u Lici, Pribineg u *Vinodolu* i Jakov na otoku. Da tko poreče, nega ga prokune i Bog i 12 apostola i 4 evanđelista i sveta Lucija. Amen. Neka onaj tko ovdje živi, moli za njih Boga. Ja opat Dobrovit zidah crkvu ovu sa svoje devetero braće u dane kneza Kosmata koji je vladao cijelom Krajinom. I bijaše u te dane Mikula u *Otočcu* sa svetom Lucijom zajedno.

III. tekst

Ta mrtve sam vas sama svojim rukama
Uredila i oprala te izlila
Na grobu žrtvu; sada pak, Poliniče,
Za pokop tvoj ovakvu plaću dobivam.
Al' s pravom ti, za razumne, iskazah čast.
Jer nikad ne bih, ni da djeci mati sam
Ni muž da mrtav trune mi, učinila
Ja nešto takvo protiv volje građana.
Pa kakvu zakonu za volju kažem to?
Da muž mi umre, drugi bi se našao;
Za izgubljeno dijete ja bih drugo rodila;
Al' kako roditelje meni krije Had,
Brat ne može se više meni roditi.
Po zakonu te takvu ja pretpostavih
Svim drugima; a Kreontu se učini
To grijeh i strašna drskost, brate predragi.

IV. tekst

Prvo pjevanje

Dike i pohvale presvetoj Juditi,
Njena hrabra djela hoću izreći;
Zato ću moliti, Bože, tvoju svjetlost,
Nemoj mi uskratiti u tome punu milost.
Ti si onaj koji daje snagu svakom njenom djelu
I njenom tijelu ljepotu uz čisto poštenje;
Ti, dakle, sad i meni tako pomози
Da jezik izrekne ono što misao pripravi.
Neka duh pravi udahne u me tvoja ljubav,
Da više moja pamet ne tumara
Veoma bludeći s družbom starih poeta
Što poštovahu bogove kojima svijet bijaše sapet,
Jer ti si iznad svega svet, istiniti Bože moj;
Ti činiš da se slatko pjeva, ti si vjernima mir,
A ne zbor od triput tri djevička kola,
Dodavši još broju Apolona s kitarom.
Uzdigni odozdo moj glas gore k nebu
Gdje tvoje prijestolje slave zborovi svetaca,
Da se u samome tvome dvoru mogne slušati
Dok izgovara pjesmu o Juditi.

Prijevod Marka Grčića

V. tekst

Kumordinar Žorž došao bi u naš prnjavor sa silnim prstenjem na desnoj ruci koja bijaše uvijek gola da svatko vidi i sudi po njoj bogatstvo i čast. U crkvi tom zgodom naš rođak Žorž neprestance posluje desnom rukom: sad je digne na sklapanje i tobožnju molitvu, sad njom posiže za rupčićima, sada nešto drugo njom upravlja i priudesuje. Tom pako zgodom svjetluca čudnovato njegovo prstenje kano da zrcalo okrećeš prema suncu. Žene i djevojke zaboravljaju na molitvu upirući pobožne oči u njega. A onaj koji zna sve tajne ljudskih srdaca doista čuje često uzdah kako skromne seljakinje, tako i koje namiguše: – Ah, bože, da me njim daruješ, sretna li bih ti bila!... – Lijevu ruku, obučenu vazda u rukavicu od jelenovine spušta on elegantno niz tijelo ili je prebaci na križa kada s desnicom posluje. A istom ono olašteno odijelo s pozlaćenim velikim pucetima kano škude! Pa ona mast što mu se obilato iz ulizane kose cijedi po debelom, najpomnije obrijanom vratu... Zatim bijela staza preko čitave glave od čela na drugi kraj do obrijane šije poput ceste što vodi preko brda jednoga do drugoga podnožja... Konačno onaj miris što čudnovato zaudara od gospodina kumordinara... Čudnovato, da; vonj ko da si gnojnica tamjanom potkadio... Seljaci bi se pogledavali, trkali ramenima ili nogama, pa namignuli: – Ej, bože moj! Bože moj! Koji bi prorok mogao negda prereći: što će sve biti danas-sutra naš Jurić! Lijepo li ti ga je njemu! Sretna li majka štono ga rodila! Hm, hm, hm!... – A kumordinar, stanovitim osobitim njuhom zadišav i osjetiv takvo laskavo šaputanje, uzdigao bi jošte napetije jaku debelu glavu uvis, kano da si ga na kolac nabio, i nahmurivši usta i nos poput neodlučna diplomate ukočio se i pomislio u sebi: Gledajte samo, telići, u nova vrata! Imate šta i gledati!...

